EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 21.4.2021
COM(2021) 188 final

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Taksonomija EU, poročanje podjetij glede trajnostnosti, preference glede trajnostnosti in fiduciarne obveznosti: usmerjanje financiranja v evropski zeleni dogovor

Evropski zeleni dogovor je strategija za rast Evrope, ki bo izboljšala dobrobit in zdravje državljanov in državljank, omogočila, da bo Evropa do leta 2050 postala podnebno nevtralna, ter zavarovala, ohranila in okrepila naravni kapital in biotsko raznovrstnost EU. Gospodarstvo za ljudi pomeni tudi pravičen prehod, ki ustvarja delovna mesta in pri tem nikogar ne zapostavlja. Za dosego teh ciljev mora evropski finančni sistem postati bolj trajnosten. Za to bosta potrebna zanesljiva finančna zakonodaja in jasna usmeritev prehoda za podjetja. Zaradi obsega naložb, potrebnih za uresničitev nujnih sprememb, bo evropski finančni sektor postal jedro trajnostnega in vključujočega gospodarskega okrevanja po pandemiji COVID-19 ter dolgoročnega trajnostnega gospodarskega razvoja Evrope.

EU je dosegla velik napredek na področju vzpostavitve ekosistema za trajnostno financiranje. Uredba o taksonomiji EU, uredba o razkritjih glede trajnostnega financiranja in uredba o referenčnih vrednostih so temelj za povečanje preglednosti ter zagotavljanje orodij za prepoznavanje trajnostnih naložbenih priložnosti vlagateljem.

Komisija je pripravila delegirani akt o taksonomiji EU na področju podnebja, predlog direktive o poročanju podjetij glede trajnostnosti (CSRD), s katero se pregleduje direktiva o nefinančnem poročanju, in spremembe delegiranih aktov, ki bodo bolje odražale preference glede trajnostnosti pri zavarovalnem in naložbenem svetovanju in vidike trajnostnosti pri upravljanju produktov in fiduciarnih obveznostih. Ti bodo pripomogli k bolj zeleni, pravičnejši in bolj trajnostni Evropi in podpirali izvajanje ciljev trajnostnega razvoja.

Taksonomija EU je zanesljivo orodje za preglednost za podjetja in vlagatelje, ki temelji na znanosti. Uvaja jasna merila uspešnosti, na podlagi katerih je mogoče določiti, katere gospodarske dejavnosti bistveno prispevajo k ciljem zelenega dogovora. Ta merila ustvarjajo skupni jezik za podjetja in vlagatelje, s čimer jim omogočajo bolj verodostojno komuniciranje o zelenih dejavnostih in jih pomagajo usmerjati pri prehodu, ki že poteka. Taksonomija EU bo imela tudi pomembno vlogo pri oblikovanju standarda EU za zelene obveznice in znaka EU za okolje za nekatere maloprodajne finančne produkte.

Delegirani akt o taksonomiji EU na področju podnebja že zajema gospodarske dejavnosti približno 40 % podjetij, ki kotirajo na borzi[1], v sektorjih, v katerih nastane skoraj 80 % neposrednih emisij toplogrednih plinov v Evropi, v prihodnosti pa bo dodanih še več dejavnosti[2]. S tem področjem uporabe lahko taksonomija EU znatno poveča možnosti, ki jih zeleno financiranje ustvarja za podpiranje prehoda, zlasti za ogljično intenzivne sektorje, v katerih so spremembe nujno potrebne.

Predlog direktive o poročanju podjetij glede trajnostnosti bo določil skupna evropska pravila o poročanju, ki bodo povečala preglednost, saj bodo od podjetij zahtevala dosledno in primerljivo sporočanje informacij o trajnostnosti. Nove zahteve glede poročanja bi se uporabljale za vsa velika podjetja in vsa podjetja, ki kotirajo na borzi, vključno z malimi in srednjimi podjetji (MSP). Komisija bo pripravila sorazmerne standarde za MSP. Slednji bodo

[1] Delež podjetij s sedežem v EU z več kot 500 zaposlenimi v gospodarskih sektorjih, ki jih zajema delegirani akt o taksonomiji EU na področju podnebja (vir: Bloomberg).
[2] Vir: Eurostat.

referenca za informacije, ki bi jih lahko podjetja, ki spadajo na področje uporabe direktive o poročanju podjetij glede trajnostnosti, razumno zahtevala od dobaviteljev in strank v svojih vrednostnih verigah, ki so MSP.

I. UVOD

Uredba (EU) 2020/852 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb (v nadaljnjem besedilu: uredba o taksonomiji EU) je začela veljati 12. julija 2020[3]. S to uredbo sta Evropski parlament in Svet Evropsko komisijo pooblastila, da v delegiranih aktih zagotovi tehnična merila za pregled, na podlagi katerih se določi, ali je za gospodarsko dejavnost mogoče šteti, da bistveno prispeva k uresničevanju okoljskih ciljev. Ta merila pomagajo določiti ustrezne opredelitve za podjetja, vlagatelje in udeležence na finančnem trgu, na podlagi katerih je mogoče gospodarske dejavnosti šteti za okoljsko trajnostne.

To pooblastilo temelji na zahtevi, da morajo biti tehnična merila za pregled posodobljena in temeljiti na znanstvenih dokazih. Ta merila morajo biti jasna, izvedljiva in enostavna za uporabo, s čimer se prepreči nepotrebno upravno breme. Evropski parlament in Svet sta tudi priznala pomen javnega posvetovanja, Komisijo pa izrecno pooblastila, da vključi ustrezne deležnike ter upošteva mnenja strokovnjakov, ki imajo dokazano znanje in izkušnje z ustreznih področij.

Kakor sta zahtevala Evropski parlament in Svet, delegirani akt o taksonomiji EU na področju podnebja[4] določa prvi sklop tehničnih meril taksonomije EU za pregled in skupni jezik v zvezi s trajnostnimi dejavnostmi. Uredba o taksonomiji EU zahteva, da vlagatelji in podjetja ta merila uporabljajo za povezana razkritja, ki bodo tudi zanesljivo usmerjala naložbene odločitve.

To dopolnjuje predlog direktive o poročanju podjetij glede trajnostnosti[5], ki bo zagotovila, da bodo podjetja na pregleden in primerljiv način predložila informacije o trajnostnosti svojih poslovnih praks. Z informacijami o usklajenosti s taksonomijo, naložbah v prehod in tveganjih glede trajnostnosti lahko finančna podjetja ovrednotijo ambicije in okoljsko uspešnost financiranih dejavnosti.

II. DELEGIRANI AKT O TAKSONOMIJI EU NA PODROČJU PODNEBJA

Delegirani akt o taksonomiji EU na področju podnebja, ki ga bosta pregledala Evropski parlament in Svet, določa prvi sklop tehničnih meril za opredelitev tistih dejavnosti, ki

[3] Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

[4] Delegirana uredba Komisije o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z vzpostavitvijo tehničnih meril za pregled, na podlagi katerih se določijo pogoji, pod katerimi se za gospodarsko dejavnost šteje, da bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb ali prilagajanju podnebnim spremembam, in na podlagi katerih se določi, ali navedena gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno nobenemu od drugih okoljskih ciljev, glej https://ec.europa.eu/info/law/sustainable-finance-taxonomy-regulation-eu-2020-852/amending-and-supplementary-acts/implementing-and-delegated-acts_sl.

[5] Predlog direktive o spremembi Direktive 2013/34/EU, Direktive 2004/109/ES, Direktive 2006/43/ES in Uredbe (EU) št. 537/2014 glede poročanja podjetij o trajnostnosti (COM(2021) 189).

bistveno prispevajo k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje, tj. prvima dvema od šestih okoljskih ciljev taksonomije EU[6].

Ta merila so bila razvita na podlagi priporočil tehnične strokovne skupine in po prejemu povratnih informacij javnosti ter nasvetov platforme za trajnostno financiranje[7].

Količina povratnih informacij, prejetih od deležnikov (vključno z državljani, javnimi organi, podjetji, neprofitnimi organizacijami in akademiki), je pokazala pomembnost tega vprašanja. Velika večina anketirancev je ponovno poudarila pomen taksonomije EU kot ključnega orodja za podpiranje procesa prehoda na podlagi evropskega zelenega dogovora. Povzetek javnega posvetovanja je na voljo na spletišču Komisije v zvezi s trajnostnim financiranjem[8].

Povratne informacije so poleg tega razkrile številne pomisleke, med drugim tudi:

- v zvezi s posledicami razvrščanja dejavnosti kot „okoljsko trajnostne“ ali ne: nekateri deležniki so bili zaskrbljeni, da v zvezi z dejavnostjo, ki se na podlagi delegiranega akta o taksonomiji EU na področju podnebja ne bo štela za zeleno, obstaja tveganje, da se bo štela za netrajnostno, navedene dejavnosti pa bodo morda občutile posledice v smislu dostopa do financiranja *(oddelek 1);*
- v zvezi z ravnjo ambicioznosti in uporabnostjo meril: čeprav so številni deležniki pozdravili raven ambicioznosti meril ali celo pozvali k večji ambicioznosti, so bili nekateri deležniki zaskrbljeni, da je ambicioznost meril prevelika, in predlagali izboljšanje uporabnosti meril *(oddelek 2);*
- v zvezi s področjem uporabe taksonomije EU: nekateri deležniki so bili zaskrbljeni zaradi preozkega obsega dejavnosti, ki jih zajemajo merila, in zaradi binarne narave taksonomije EU, kar pomeni, da trgom ne bo zagotovila smernic glede načina obravnavanja dejavnosti, ki ne izpolnjujejo meril, naštetih v delegiranem aktu o taksonomiji EU na področju podnebja, ali ki jih ta merila ne zajemajo *(oddelek 3).*

V naslednjih treh oddelkih so pojasnjena zgoraj navedena vprašanja in ukrepi, ki jih je za obravnavo teh vprašanj Komisija že sprejela ali jih bo sprejela v prihodnosti.

1. Posledice razvrščanja dejavnosti kot „okoljsko trajnostne“ ali ne

Številni deležniki so izrazili zaskrbljenost glede tega, da taksonomija opredeljuje vrste dejavnosti, ki se štejejo za „okoljsko trajnostne“, kar bi bilo mogoče razumeti tako, da če delegirani akt o taksonomiji EU na področju podnebja dejavnosti ne obravnava, se ta samodejno šteje za okoljsko „netrajnostno“. To ne drži. Samo dejstvo, da podjetje ne opravlja

[6] V členu 9 uredbe o taksonomiji EU je navedenih teh šest okoljskih ciljev: (a) blažitev podnebnih sprememb, (b) prilagajanje podnebnim spremembam, (c) trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov, (d) prehod na krožno gospodarstvo, (e) preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja in (f) varstvo in ohranjanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov.

[7] Platforma za trajnostno financiranje je bila vzpostavljena s členom 20 uredbe o taksonomiji EU. Sestavljajo jo strokovnjaki iz zasebnega in javnega sektorja, ki svetujejo Komisiji v zvezi z nadaljnjim razvojem taksonomije EU.

[8] Spletišče Komisije v zvezi s trajnostnim financiranjem (povezava).

dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, še ne pomeni, da je mogoče sklepati o okoljski uspešnosti podjetja ali njegovi zmožnosti dostopanja do financiranja.

Taksonomija EU trenutno ne opredeljuje načina obravnavanja dejavnosti, ki niso zelene. Ne opredeljuje ali razvršča dejavnosti, ki „izboljšujejo trenutne ravni okoljske uspešnosti“, vendar ne dosegajo ravni bistvenega prispevanja. Te dejavnosti – čeprav so same po sebi pomembne za podporo nujnemu širokemu preoblikovanju gospodarstva EU – same ne bodo zadostovale za doseganje naših zelenih ciljev. Podobno taksonomija EU ne opredeljuje ali razvršča dejavnosti, ki so „okoljsko netrajnostne“. Poleg tega delegirani akt o taksonomiji EU na področju podnebja še ne zajema vseh zelenih dejavnosti, ki lahko bistveno prispevajo k uresničevanju okoljskih ciljev, in te torej niso del taksonomije EU. Taksonomija EU je živ dokument, ki se bo sčasoma dopolnjeval in po potrebi posodabljal.

Taksonomija EU je orodje za preglednost. Za nekatera podjetja in udeležence na finančnem trgu bo uvedla obveznosti razkritja, na podlagi katerih bodo morali razkriti delež svojih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo. Razkritje deleža zelenih dejavnosti, usklajenih s taksonomijo, bo omogočalo primerjavo podjetij in naložbenih portfeljev na podlagi tega deleža. Če podjetja želijo, lahko taksonomijo EU zanesljivo uporabljajo pri načrtovanju svojega podnebnega in okoljskega prehoda in zbiranju finančnih sredstev zanj. Udeleženci na finančnem trgu lahko taksonomijo EU uporabljajo pri oblikovanju verodostojnih zelenih finančnih produktov, če to želijo. Pričakuje se, da bo taksonomija EU omogočila spremembe in spodbudila prehod na trajnostnost. Čeprav lahko taksonomija EU udeležence na trgu usmerja pri njihovem odločanju glede naložb, pa jim seveda ne prepoveduje naložb v katero koli dejavnost. Prav tako ni nobene obveznosti za podjetja, na podlagi katere bi ta morala biti usklajena s taksonomijo, vlagatelji pa se lahko prav tako sami odločajo o tem, kam bodo vlagali.

Okvir taksonomije bo izboljšal dostop do trajnostnega financiranja, saj bo presegal trenutno obstoječa tržna orodja zelenega financiranja. Vključuje več gospodarskih dejavnosti in več okoljskih ciljev, kot jih je bilo uporabljenih do zdaj v tržnih okvirih zelenega financiranja. Vključuje zlasti nekatere ogljično intenzivne sektorje, s čimer omogoča prepoznavnost dejavnosti v prehodu znotraj navedenih sektorjev na trgu.

Podjetja bodo lahko promet ter tudi nekatere odhodke iz poslovanja in naložbe v osnovna sredstva štela za usklajene s taksonomijo EU, s čimer se bodo dodatno razširile priložnosti, ki jih bo zagotavljala taksonomija EU. Ocene in zgodnje preskušanje meril taksonomije na področju podnebja so pokazali trenutno nizko stopnjo splošne usklajenosti dejavnosti podjetij in naložbenih portfeljev s taksonomijo (med enim in petimi odstotki, pri čemer številna podjetja in naložbeni portfelji dosegajo ničelno stopnjo). Čeprav se pričakuje, da se bo ta odstotek z izvajanjem zelenega dogovora znatno povečal, pa kaže na obseg prehoda, ki je še vedno potreben za doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050.

Namen taksonomije EU je zlasti zagotoviti sistem razvrščanja in izboljšati preglednost. Uredba o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost[9] uporablja načelo iz člena 17 uredbe o taksonomiji EU, da se ne škoduje bistveno, vendar pa ne zahteva uporabe meril, opredeljenih v delegiranih aktih o taksonomiji. Komisija je objavila namenske tehnične smernice[10], ki natančneje določajo način uporabe načela, da se ne škoduje bistveno, za namene Mehanizma za okrevanje in odpornost (RRF). To pomeni, da merila, določena v delegiranem aktu o taksonomiji EU na področju podnebja, za izvajanje Mehanizma za okrevanje in odpornost niso neposredno zavezujoča. Uredba o kohezijski politiki prav tako zahteva, da je treba v programskem obdobju 2021–2027 v zvezi s ciljem njenih sredstev uporabljati načelo uredbe o taksonomiji EU, da se ne škoduje bistveno, vendar pa ne zahteva uporabe meril iz delegiranih aktov o taksonomiji. V prihodnosti bi bilo treba pred vključitvijo taksonomije EU v druge politike ponovno poudariti njen prvotni namen in skrbno oceniti posledice v smislu primernosti, sorazmernosti in stroškov izpolnjevanja obveznosti.

2. Raven ambicioznosti in uporabnost meril iz delegiranega akta o taksonomiji EU na področju podnebja

Pri pripravi delegiranih aktov za določitev meril za trajnostne gospodarske dejavnosti je Evropska komisija zavezana k spoštovanju pooblastila, ki sta ji ga podelila Evropski parlament in Svet, da opredeli raven ambicioznosti, ki je potrebna, da bi zeleni projekti dosegli okoljske cilje EU.

Taksonomija EU priznava za trajnostne tiste dejavnosti, ki bistveno in ne le zanemarljivo prispevajo k doseganju okoljskih ciljev EU. Taksonomija EU določa merila za bistveno prispevanje in nebistveno škodovanje na podlagi ravni ambicioznosti ciljev evropskega zelenega dogovora, vključno s ciljem podnebne nevtralnosti EU.

Na podlagi skrbnega pregleda prejetih povratnih informacij so bile v primerjavi z osnutkom delegiranega akta, objavljenega z namenom pridobitve povratnih informacij javnosti, vnesene spremembe, ki pa niso zmanjšale ravni ambicioznosti ciljev evropskega zelenega dogovora. Nekatere od navedenih sprememb vključujejo:

- številna pojasnila za povečanje tehnične natančnosti in uporabnosti meril;
- nadaljnje povečanje uporabnosti v smislu poenostavitve meril, zmanjšanja zapletenosti in skupnega bremena ter, kjer je ustrezno, prilagoditve, na podlagi katerih bodo merila bolj natančna in prožna;
- po potrebi pojasnila za boljše izražanje subsidiarnosti in deljene pristojnosti med ravnjo EU in ravnjo držav članic (vključno s številnimi pojasnili za boljše upoštevanju nacionalnih predpisov);
- večjo skladnost z obstoječimi okviri in sektorsko zakonodajo ter upoštevanje prihodnjih pregledov, kjer je to potrebno;

[9] Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

[10] Obvestilo Komisije z naslovom „Tehnične smernice za uporabo ‚načela, da se ne škoduje bistveno' v skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost", 2021/C 58/01 (UL C 58, 18.2.2021, str. 1).

- podrobno opredelitev področja uporabe nekaterih prehodnih in omogočitvenih dejavnosti ter prilagoditve, da bi bila taksonomija za gospodarske akterje bolj uporabna;
- boljšo opredelitev majhnega števila dejavnosti, ki so bile zajete kot del druge dejavnosti, če so to deležniki jasno zahtevali in če je to skladno s cilji in zahtevami uredbe o taksonomiji EU;
- posodobljene uvodne izjave, ki poudarjajo potrebo po prihodnjih pregledih in poznejši uvedbi dodatnih dejavnosti.

3. Področje uporabe taksonomije EU

Po povratnih informacijah javnosti in upoštevanju priporočil platforme za trajnostno financiranje Komisija razmišlja o nadaljnjem razvoju taksonomije EU v skladu z uredbo o taksonomiji EU, da bi obravnavala preostale pomisleke deležnikov, kakor je pojasnjeno v naslednjem oddelku.

Natančneje, obstoječe področje uporabe meril, določeno v delegiranem aktu o taksonomiji EU na področju podnebja, se bo v prihodnosti razširilo. Merila so dinamična in se bodo redno pregledovala. To omogoča, da se lahko s spremembami tega delegiranega akta področju uporabe postopno dodajajo novi sektorji in dejavnosti, vključno s prehodnimi in omogočitvenimi dejavnostmi. Deležniki bodo imeli priložnost predlagati vključitev dejavnosti v merila prek spletnega portala, ki bo na spletišču Evropske komisije vzpostavljen sredi leta 2021. Komisija bo s pomočjo platforme za trajnostno financiranje ocenila predloge.

Poleg tega bo taksonomija vplivala na trajnostno financiranje na mednarodni ravni. Pri uresničevanju ciljev evropskega zelenega dogovora bo EU tesno sodelovala s partnerskimi državami, tudi v ustreznih mednarodnih forumih, kot so mednarodna platforma za trajnostno financiranje, G7/G20 in Odbor za finančno stabilnost. To vključuje iskanje načinov za ustrezno in sorazmerno izvajanje taksonomije EU na svetovni ravni. V tem okviru bo potekalo nadaljnje delo v zvezi z uporabnostjo in mednarodno izvedljivostjo taksonomije EU.

III. NASLEDNJI KORAKI PRI RAZVOJU TAKSONOMIJE EU

Komisija bo v skladu s pravnim okvirom in z našimi preteklimi zavezami sprejela dopolnilni delegirani akt v zvezi z uredbo o taksonomiji EU, ki bo zajemal dejavnosti, kot so kmetijstvo, nekateri energetski sektorji in nekatere proizvodne dejavnosti, ki jih delegirani akt o taksonomiji EU na področju podnebja še ne zajema.

Ta dopolnilni delegirani akt bo zajemal jedrsko energijo, in sicer ob upoštevanju rezultatov posebnega postopka pregleda, ki poteka v skladu z uredbo o taksonomiji EU, in v skladu z njimi. Ta postopek temelji na neodvisnem in znanstvenem tehničnem poročilu[11], ki ga je marca 2021 objavilo Skupno raziskovalno središče, služba Evropske komisije za znanost in

[11] Skupno raziskovalno središče, Technical assessment of nuclear energy with respect to the ‘do no significant harm’ criteria of the EU Taxonomy Regulation (Tehnična ocena jedrske energije v zvezi z merili glede ‚načela, da se ne škoduje bistveno‘ iz uredbe o taksonomiji EU), marec 2021. Na voljo na naslednji povezavi.

znanje[12]. Za dokončanje znanstvenega ocenjevanja poteka pregled tega poročila, ki ga izvajata skupini strokovnjakov, in sicer strokovna skupina na podlagi člena 31 pogodbe EURATOM in Znanstveni odbor za zdravstvena, okoljska in nastajajoča tveganja, in ki bo končan junija 2021.

Ta dopolnilni delegirani akt bo torej zajemal tudi zemeljski plin in povezane tehnologije kot prehodne dejavnosti, če bodo v mejah člena 10(2) uredbe o taksonomiji EU. V tem okviru bo obravnavana utemeljenost samoderogacijske klavzule za prehodne dejavnosti.

Komisija bo ta dopolnilni delegirani akt sprejela čim prej po pričakovanem dokončanju posebnega postopka pregleda poleti 2021.

Ločeni delegirani akt bo zajemal dejavnosti, ki bistveno prispevajo k uresničevanju drugih štirih okoljskih ciljev iz uredbe o taksonomiji EU (trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov, prehod na krožno gospodarstvo, preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja, varstvo in ohranjanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov). Platforma za trajnostno financiranje oblikuje priporočila za ta akt.

Poleg tega člen 26 uredbe o taksonomiji EU zahteva, da Komisija do konca leta 2021 oceni, ali in kako bi bilo mogoče področje uporabe uredbe o taksonomiji razširiti tako, da bi zajemalo ravni okoljske uspešnosti, razen bistvenega prispevanja, pa tudi druge cilje, kot so socialni cilji.

IV. FINANCIRANJE PREHODA NA TRAJNOSTNOST

Čeprav je uredba o taksonomiji EU ključna za pritegnitev naložb v dolgoročne trajnostne rešitve, pa so bile pri javnem posvetovanju in v odzivih poslancev Evropskega parlamenta, držav članic in drugih deležnikov v zadnjih mesecih izpostavljene omejitve taksonomije EU. Natančneje, razširjena je zaskrbljenost, da nekatere dejavnosti, ki prispevajo k zelenemu prehodu realnega gospodarstva, ne izpolnjujejo pogojev za vključitev v taksonomijo EU.

Komisija bo zato razmislila o zakonodajnem predlogu za podpiranje financiranja nekaterih gospodarskih dejavnosti, predvsem v energetskem sektorju, vključno s plinom, ki prispevajo k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov na način, ki podpira prehod na podnebno nevtralnost tekom tega desetletja. Ta predlog bi bil usmerjen v opredelitev časovnih okvirov in vmesnih korakov za tiste gospodarske dejavnosti, vključno z obstoječimi naložbami, ki prispevajo k procesu prehoda na način, ki je skladen z evropskim zelenim dogovorom.

[12] Poročilo Skupnega raziskovalnega središča je razdeljeno na dva dela: prvi del se osredotoča na študijo ustreznih okoljskih kazalnikov v zvezi z merili glede načela, da se ne škoduje bistveno, za celoten jedrski življenjski cikel, drugi del pa se osredotoča na posebno vprašanje v zvezi z odpadki, ki ga je izpostavila tehnična strokovna skupina. V poročilu je bilo ugotovljeno, da: „[p]ri analizah ni bil ugotovljen noben znanstveni dokaz, da jedrska energija bolj škoduje zdravju ljudi ali okolju kot druge tehnologije za proizvodnjo električne energije, ki so v taksonomijo že vključene kot dejavnosti, ki podpirajo blažitev podnebnih sprememb“.

Tak pristop bi omogočil nadaljnje ukrepe na podlagi sklepov Evropskega sveta z dne 11.–12. decembra 2020, ki priznavajo vlogo prehodnih tehnologij, kot je zemeljski plin.

Naložbe v projekte zemeljskega plina izpolnjujejo pogoje za finančno podporo v okviru instrumentov EU, kadar take naložbe podpirajo cilje politike EU na način, ki je skladen z evropskim zelenim dogovorom. Primeri vključujejo Mehanizem za okrevanje in odpornost[13], sklad InvestEU, Evropski sklad za regionalni razvoj in sklad za modernizacijo sistema EU za trgovanje z emisijami, ki omogočajo, da projekti zemeljskega plina izpolnjujejo pogoje za uvrstitev na podlagi ocene vsakega posameznega primera.

Prehod na podnebno nevtralno in trajnostno gospodarstvo ni enkratni dogodek, temveč je proces. Za podjetja ta prehod pomeni postopno zmanjšati emisije toplogrednih plinov in okoljsko škodo ter postati odpornejša. Za vlagatelje prehod pomeni postopno izboljšati okoljsko uspešnost portfelja. Ta prehod morajo načrtovati in spodbujati tudi države članice.

Vsa podjetja lahko vlagajo v zelene dejavnosti. Taksonomijo EU lahko uporabljajo kot del svoje podjetniške strategije za načrtovanje v zvezi s prehodom nekaterih dejavnosti, da bodo izpolnjevale prage taksonomije. Druga merila, ki temeljijo na znanosti, jim lahko pomagajo določiti cilje uspešnosti na področju trajnostnosti za celotno podjetje.

Platforma za trajnostno financiranje zagotavlja nasvete o načinu priznavanja vloge taksonomije EU pri prispevanju k zelenemu prehodu, za kar jo je zadolžila Komisija. V poročilu platforme Evropski komisiji, objavljenem marca 2021[14], je ta priporočila, naj se med drugim dodatno raziščejo možnosti za priznavanje – zunaj veljavnega okvira taksonomije EU – prizadevanj za izboljšanje uspešnosti dejavnosti za približevanje merilom glede bistvenega prispevanja.

V. DOSLEDNO IN SKLADNO POROČANJE PODJETIJ GLEDE TRAJNOSTNOSTI

1. Nova direktiva o poročanju podjetij glede trajnostnosti

Komisija predlaga novo direktivo o poročanju podjetij glede trajnostnosti, na podlagi katere bi se pregledala obstoječa pravila o poročanju, ki so bila uvedena z direktivo o nefinančnem poročanju (NFRD). Predlagana direktiva o poročanju podjetij glede trajnostnosti bi bila temelj skladnega pretoka informacij o trajnostnosti po finančni vrednostni verigi in za druge deležnike. Informacije, ki bi jih razkrila podjetja, bi bile torej na voljo analitikom v bankah, zavarovalnicah, družbah za upravljanje ali bonitetnih agencijah, končnim vlagateljem ter nevladnim organizacijam in drugim deležnikom, ki želijo povečati odgovornost podjetij za socialne in okoljske učinke. Glede na cilje evropskega zelenega dogovora bi morala podjetja, ki spadajo na področje uporabe, poročati o učinku svojega poslovnega modela in o strategiji za uresničevanje prehoda na trajnostno in podnebno nevtralno gospodarstvo. Predlagana

[13] Za katerega veljajo posebni pogoji iz Priloge III k Obvestilu Komisije z naslovom „Tehnične smernice za uporabo ‚načela, da se ne škoduje bistveno' v skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost".

[14] Platforma za trajnostno financiranje, Poročilo z naslovom „Transition finance report" (Poročilo o financiranju prehoda), marec 2021. Na voljo na naslednji povezavi.

direktiva bi zagotovila, da bi poročanje podjetij glede trajnostnosti ustrezalo potrebam udeležencev na finančnem trgu, za katere veljajo zahteve uredbe o razkritjih glede trajnostnega financiranja[15]. Prav tako upošteva namero Komisije, da bo pozneje v letošnjem letu predložila predlog pobude za trajnostno upravljanje podjetij.

Večina podjetij se spopada s čedalje višjimi stroški zaradi neusklajenih zahtev vlagateljev in drugih deležnikov glede informacij o trajnostnosti podjetij. Čeprav bi predlagana direktiva o poročanju podjetij glede trajnostnosti povzročila podjetjem dodatne stroške poročanja, pa je njen cilj te stroške srednje- in dolgoročno zmanjšati z iskanjem soglasja glede bistvenih informacij, ki bi jih morala podjetja razkriti.

Predlagana direktiva o poročanju podjetij glede trajnostnosti bi se uporabljala za okoli 49 000 podjetij, v primerjavi s približno 11 000 podjetji, za katera veljajo obstoječa pravila o poročanju glede trajnostnosti (direktiva o nefinančnem poročanju). Te zahteve glede poročanja bi veljale za vsa večja podjetja in vsa podjetja, ki kotirajo na reguliranih trgih EU, razen za mikropodjetja. Sporočati bi morala informacije v zvezi s celovitim naborom okoljskih in socialnih vprašanj ter vprašanj glede upravljanja, ki so pomembna za njihovo poslovanje. Skladno z obstoječimi pravili iz direktive o nefinančnem poročanju bi morala poročati o tveganjih za podjetje, ki izhajajo iz vprašanj glede trajnostnosti, in o lastnih vplivih na ljudi in okolje. To bo vključevalo informacije o svetovnih dobavnih verigah podjetij v zvezi z vprašanji, kot sta prisilno delo in delo otrok, in v skladu z mednarodno priznanimi načeli in okviri, kot je Deklaracija Mednarodne organizacije dela o temeljnih načelih in pravicah pri delu. Informacije, o katerih bi poročala, bi se revidirale in digitalno označevale, tako da bi jih bilo mogoče vključiti v enotno evropsko točko dostopa, predvideno v akcijskem načrtu za unijo kapitalskih trgov[16].

Predlagana direktiva o poročanju podjetij glede trajnostnosti bi od podjetij zahtevala, da poročajo v skladu z obveznimi standardi EU za poročanje glede trajnostnosti. Komisija bo sprejela delegirane akte, ki bodo določali take standarde, ob upoštevanju tehničnih nasvetov Evropske svetovalne skupine za računovodsko poročanje, v sodelovanju z deležniki in po posvetovanju z državami članicami ter ustreznimi organi EU, vključno z evropskimi nadzornimi organi, Evropsko agencijo za okolje, Agencijo Evropske unije za temeljne pravice in platformo za trajnostno financiranje. Prvi sklop standardov bi bil sprejet oktobra 2022.

Standardi bodo prilagojeni politikam EU, hkrati pa bodo temeljili na pobudah za mednarodno standardizacijo in prispevali k njihovemu razvoju. Zato si bo Unija hkrati z oblikovanjem standardov EU za doseganje ambicij zelenega dogovora in zadostitev vse večjih potreb vlagateljev po informacijah prizadevala za zbliževanje poročanja glede trajnostnosti na

[15] Uredba (EU) 2019/2088 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev (UL L 317, 9.12.2019, str. 1).
[16] Sporočilo Komisije z naslovom „Unija kapitalskih trgov za ljudi in podjetja – nov akcijski načrt“ (COM(2020) 590 final).

svetovni ravni, in sicer na podlagi pobud, kot je projektna skupina za finančna razkritja v zvezi s podnebjem (TCFD).

Komisija predlaga razvoj standardov za velika podjetja in ločenih, sorazmernih standardov za MSP. Čeprav bi MSP, ki kotirajo na reguliranih trgih, morala uporabljati te sorazmerne standarde, pa bi se lahko MSP, ki ne kotirajo na borzi – torej velika večina MSP –, za njihovo uporabo odločila prostovoljno. Komisija je državam članicam pripravljena zagotoviti prilagojeno tehnično podporo, da bi omogočile poročanje podjetij, zlasti MSP, glede trajnostnosti.

2. Skladne zahteve za poročanje podjetij glede trajnostnosti

Cilj predlagane direktive o poročanju podjetij glede trajnostnosti je zagotoviti skladnost zahtev glede poročanja na podlagi uredbe o taksonomiji EU in poročanja podjetij glede trajnostnosti. Člen 8 uredbe o taksonomiji zahteva, da podjetja, ki spadajo na področje uporabe obstoječe direktive o nefinančnem poročanju, in dodatna podjetja, vključena v področje uporabe predlagane direktive o poročanju podjetij glede trajnostnosti, poročajo o nekaterih kazalnikih obsega trajnosti dejavnosti v skladu z opredelitvijo v taksonomiji EU. Zlasti bodo ta podjetja razkrila delež svojega prometa, naložb v osnovna sredstva in poslovnih izdatkov, ki izhajajo iz gospodarskih dejavnosti, ki se štejejo za okoljsko trajnostne, ali so z njimi povezani.

Ti kazalniki bodo podrobneje opredeljeni v ločenem delegiranem aktu, ki se bo uporabljal od leta 2022. Z vsakoletno objavo ključnih kazalnikov uspešnosti za dejavnosti, ki se v skladu s taksonomijo EU štejejo za okoljsko trajnostne, bodo podjetja vlagateljem in širši javnosti objektivno pokazala, kako si prizadevajo za okoljsko trajnostnost.

Podjetja bodo morala poročati o teh kazalnikih skupaj s sporočanjem drugih informacij o trajnostnosti, kakor bo to določala direktiva o poročanju podjetij glede trajnostnosti. Standardi obveznega poročanja, ki bodo razviti na podlagi direktive o poročanju podjetij glede trajnostnosti, bodo te kazalnike v celoti upoštevali in temeljili na merilih za pregled in pragih taksonomije EU za nebistveno škodovanje. Natančneje, razviti standardi za poročanje glede trajnostnosti bodo vključevali kazalnike, usklajene s kazalniki, o katerih bodo morali udeleženci na finančnem trgu poročati v skladu z uredbo o razkritjih glede trajnostnega financiranja.

Hkrati bo poročanje v skladu s predlagano direktivo o poročanju podjetij glede trajnostnosti podjetjem omogočilo tudi, da poleg stopnje usklajenosti s taksonomijo pokažejo napredek pri prizadevanjih za trajnostnost. Natančneje, podjetja bi morala predstaviti celovito sliko svojih učinkov in odvisnosti glede trajnostnosti.

Komisija bo zagotovila, da standardi poročanja ne bodo odražali le sedanje usklajenosti dejavnosti podjetja s taksonomijo, temveč tudi njegove v prihodnost usmerjene poslovne načrte, in da bodo olajšali tako financiranje, na kapitalskem trgu kot bančno financiranje. Obvezno poročanje na podlagi uredbe o taksonomiji se bo uporabljalo od januarja 2022 za cilja blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje podnebnim spremembam, od

januarja 2023 pa za druge štiri cilje, kakor sta v uredbi o taksonomiji EU odločila Evropski parlament in Svet.

Komisija bo, tudi s prispevkom platforme za trajnostno financiranje in Evropske svetovalne skupine za računovodsko poročanje, preučila ustrezne smernice in možnosti, da bodo lahko subjekti, za katere veljajo obveznosti poročanja, določene v uredbi o taksonomiji EU, glede na nekatere podatkovne vrzeli v prvem letu veljavnosti obveznosti poročanja ustrezno poročali.

VI. PREFERENCE GLEDE TRAJNOSTNOSTI IN FIDUCIARNE OBVEZNOSTI

Komisija danes v obstoječih delegiranih aktih na podlagi direktive o trgih finančnih instrumentov (MiFID II)[17] in direktive o distribuciji zavarovalnih produktov (IDD)[18] dodatno k oceni primernosti uvaja oceno strankinih preferenc glede trajnostnosti. Zavarovalni in naložbeni svetovalci bodo morali poleg informacij o strankinem naložbenem znanju in izkušnjah, zmožnosti kritja izgub in sprejemljivem tveganju v okviru ocene primernosti pridobiti tudi informacije o njenih preferencah glede trajnostnosti. To bo zagotovilo sistematično upoštevanje vidikov trajnostnosti, kadar svetovalci ocenjujejo vrste finančnih instrumentov in produktov v svojih priporočilih strankam.

Ta ukrep bo male vlagatelje opolnomočil za odločanje o tem, kam in kako bi morali vložiti njihove prihranke. Na ta način bo imel vsakdo možnost, da na oprijemljiv način pozitivno vpliva na podnebje, okolje in družbo, če bo to želel. Sprememba bo povečala povpraševanje po finančnih instrumentih in produktih s trajnostnimi naložbenimi strategijami in tistih, ki upoštevajo negativni vpliv na trajnostnost.

S spremembo obstoječih pravil o fiduciarnih obveznostih v delegiranih aktih za sektor upravljanja sredstev ter zavarovalniški, pozavarovalniški in naložbeni sektor Komisija pojasnjuje obstoječa pravila, tako da bodo vključevala tudi tveganja glede trajnostnosti, kot je vpliv podnebnih sprememb in degradacije okolja na vrednost naložb.

VII. ZAKLJUČEK

Delegirani akt o taksonomiji EU na področju podnebja, predlog direktive o poročanju podjetij glede trajnostnosti, predstavljen v tem sporočilu, pa tudi spremembe delegiranih aktov v zvezi s preferencami glede trajnostnosti, fiduciarnimi obveznostmi in upravljanjem produktov so pomembni koraki pri izvajanju obstoječega akcijskega načrta o financiranju trajnostne rasti in uresničevanju evropskega zelenega dogovora.

Ta ekosistem, ki spodbuja trajnostno financiranje, je del širše strategije za uresničevanje sprememb in zagotavljanje pravičnega prehoda za doseganje ciljev trajnostnega razvoja. Navedeni akti so gradniki, ki povečujejo preglednost, vlagateljem pa zagotavljajo orodja za

[17] Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/565 z dne 25. aprila 2016 o dopolnitvi Direktive 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z organizacijskimi zahtevami in pogoji poslovanja investicijskih podjetij ter opredeljenimi izrazi za namene navedene direktive (UL L 87, 31.3.2017, str. 1).

[18] Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/2359 z dne 21. septembra 2017 o dopolnitvi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami po informacijah in pravili poslovanja, ki veljajo za distribucijo zavarovalnih naložbenih produktov (UL L 341, 20.12.2017, str. 8).

prepoznavanje trajnostnih naložbenih priložnosti. Omogočili bodo razvoj številnih prihodnjih orodij, kot sta znak EU za okolje za maloprodajne finančne produkte in standard EU za zelene obveznice.

Dialog, sodelovanje in močno partnerstvo med organi, gospodarskimi subjekti in finančnimi akterji, socialnimi partnerji, civilno družbo ter raziskovalno in akademsko skupnostjo bodo ključnega pomena za nadaljnji razvoj nabora orodij za trajnostno financiranje, tudi prek platforme za trajnostno financiranje.

Zagon je čedalje večji, saj številni naši mednarodni partnerji zvišujejo ambicije in si prizadevajo za bolj trajnosten razvoj, usklajen s Pariškim sporazumom in drugimi okoljskimi cilji. Tudi na mednarodnih trgih so potrebe po trajnostnih produktih vedno večje, kar pomeni več priložnosti za trajnostne naložbe. Svetovno zbliževanje standardov je ključnega pomena za preprečevanje razdrobljenosti trgov in omogočanje čezmejnih naložb, ki bodo pomagale pri doseganju svetovnih podnebnih in okoljskih ciljev. EU je še naprej zavezana k vodilni vlogi na področju krepitve globalnega sodelovanja prek mednarodne platforme za trajnostno financiranje in drugih mednarodnih forumov, kot sta G20 in G7.

Posodobljena strategija za trajnostno financiranje, ki jo bo Komisija sprejela junija 2021, bo podrobno določala, kako bo trajnostno financiranje spodbudilo prehod na trajnostno in podnebno nevtralno gospodarstvo.